

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

(ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

α)

- **Ταξιμάτ** : Ως όρος αναφέρεται στις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις που έγιναν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (1856), την ίδια εποχή που στην Ελλάδα αναζητούνταν πολιτικές προσέλκυσης των ομογενών προς τη χώρα. Έδιναν διευρυμένα δικαιώματα στους χριστιανούς της αυτοκρατορίας, ενώ σε συνδυασμό με τις νέες οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν σε πολλές περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, παρείχαν σαφώς μεγαλύτερες ευκαιρίες από εκείνες που η Ελλάδα μπορούσε να προσφέρει.
- **Ηνωμένη αντιπολίτευση** : Πολιτικό σχήμα που δημιουργήθηκε μετά τη σύγκρουση του πρίγκιπα Γεωργίου με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, όταν τα πολιτικά πράγματα στην Κρήτη είχαν φτάσει σε πλήρες αδιέξοδο μετά την κορύφωση της κρίσης στις σχέσεις πρίγκιπα Γεωργίου και Βενιζέλου με αφορμή το ενωτικό ζήτημα, ενώ οι προσπάθειες συναλλαγής των πολιτικών μερίδων είχαν ναυαγήσει. Συνάσπισε γύρω από το Βενιζέλο όσους ήταν δυσαρετημένοι από την αυταρχική πολιτική του πρίγκιπα και έγινε ισχυρότατη αντιπολίτευση. Έμπιστοι συνεργάτες του Βενιζέλου σ' αυτή ήταν ο Κ. Φούμης και ο Κ. Μάνος. Οι τρεις αυτοί αποτέλεσαν μια τριανδρία, που δε δίστασε να προχωρήσει σε δυναμική αναμέτρηση με τον πρίγκιπα.
- **Φεντερασιόν** : Ως το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων η δράση των σοσιαλιστικών ομάδων και των εργατικών ομαδοποιήσεων στο ελλαδικό χώρο ήταν περιορισμένη. Όμως, η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, μιας πόλης με σημαντικό για τα μέτρα της περιοχής, βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Η μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση της πόλης, η Φεντερασιόν, με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.

β) 1 ε, 2 α, 3 β, 4 στ, 5 ζ

ΘΕΜΑ Α2

α) Σελ. 142-143 Σχολικού βιβλίου

«Η επιστροφή των προσφύγωντο δρόμο της προσφυγής»

β) Οι εκτός συνόρων ομογενείς συμμετείχαν ενεργά στις πρωτοβουλίες για την είσοδο της ελληνικής ναυτιλίας στην εποχή του ατμού (σελ. 22 βιβλίου)

Ελληνικά κεφάλαια της ομογένειας διεισδύουν και στον τραπεζικό χώρο , αφού μεταξύ των κύριων μετόχων της Εθνικής Τράπεζας είναι και οι Έλληνες έμποροι και επιχειρηματίες της διασποράς (σελ.28 βιβλίου)

Από τη δεκαετία του 1870.....δανεισμό του δημοσίου (σελ. 40 βιβλίου)

ΠΗΓΗ 1

Το 1927 , στο πλαίσιο των συμφωνιών για τη χορήγηση του δανείου της σταθεροποίησης, η Κοινωνία των Εθνών έθεσε το συμβατικό όρο να αναδιοργανωθεί το ελληνικό τραπεζικό σύστημα με την ίδρυση ανεξάρτητης και αμιγούς κεντρικής εκδοτικής τράπεζας. Αρμοδιότητες της θα ήταν η διαχείριση των χρεών , η έκδοση χαρτονομίσματος και η ενιαία εφαρμογή της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής , με άλλα λόγια αναλάμβανε τη διαχείριση του νομισματικού συστήματος και την τραπεζική υποστήριξη του συνόλου των δημοσιονομικών συναλλαγών.

Σύμφωνα μάλιστα με την πηγή 3 μετά την ανατροπή της δικτατορίας του Πάγκαλου , ο Καφαντάρης , υπουργός οικονομικών της τότε κυβέρνησης έθεσε τις βάσεις του προγράμματος σταθεροποίησης της δραχμής διότι , όπως υποστήριζε , η αναβάθμιση τη ελληνικής πιστωτικής δυνατότητας συνδεόταν με την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων που θα συνέβαλαν στην ανάπτυξη της χώρας.

Έτσι ιδρύθηκε το Μάιο του 1927, η Τράπεζα της Ελλάδος παρά τις αντιδράσεις της Εθνικής Τράπεζας και κάτω από την πίεση των ξένων συμβούλων , η οποία άρχισε τη λειτουργία ένα χρόνο αργότερα , συγκεκριμένα στις 14 Μαΐου 1928.

Σχετικά με τις αντιδράσεις της Εθνικής Τράπεζας αξίζει να σημειωθεί ότι είχε αυτή την αρνητική στάση διότι έχανε τελείως το προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμματίων που σε συνδυασμό με τις ιδιωτικές τραπεζικές εργασίες της παρείχαν τη δυνατότητα να ελέγχει πλήρως την ελληνική αγορά χρήματος και να αποκτά σημαντικά οικονομικά κέρδη αλλά και πολιτική δύναμη στους μετόχους της. Γι'αυτό άλλωστε εξαιτίας της ίδρυσης της Τράπεζας της Ελλάδος το Λαϊκό Κόμμα αποχώρησε απ'τον κυβερνητικό συναπισμό. Επιπλέον ο ανταγωνισμός μεταξύ των εμπορικών τραπεζών έλαβε τεράστιες

διαστάσεις και μέσω της διαρροής χρυσού και συναλλάγματος υπονόμεισε τα σταθεροποιητικά μέτρα της κυβέρνησης Βενιζέλου.

Παρά τις αντιξόοτες όντως τελικά τα αποτελέσματα ήταν θετικά εφόσον πέτυχε σταθερές ισοτιμίες της δραχμής με τα ξένα νομίσματα, στηρίζοντας την έκδοση χαρτονομίσματος στα αποθέματα της σε χρυσό και συνάλλαγμα και εξασφαλίζοντας τη μετατρεψιμότητα του εθνικού νομίσματος σε χρυσό. Πιο συγκεκριμένα η περιεκτικότητα της δραχμής ορίστηκε σε 0,019526 γραμμάριο χρυσού και η ισοτιμία της με την αγγλική λίρα προσδιορίστηκε σε 375 δραχμές. Εφαρμόστηκε δηλαδή ο κανόνας χρυσού-συναλλάγματος, η δραχμή συνδέθηκε με σταθερή ισοτιμία προς την αγγλική λίρα που την εποχή εκείνη ήταν το πλήρως μετατρέψιμο νόμισμα σε χρυσό, και η Τράπεζα της Ελλάδος ανέλαβε την υποχρέωση να αγοράζει και να πουλά συνάλλαγμα στους ιδιώτες και στο κράτος σε αυτή τη σταθερή ισοτιμία.

Επομένως η επιτυχία αυτή οδήγησε τα δημόσια οικονομικά σε περίοδο ευφορίας, βελτίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του κράτους, ενίσχυσε την εισροή συναλλάγματος και τις επενδύσεις με αποτέλεσμα να προκαλέσει μια ισχυρή δυναμική που επέτρεψε τις σημαντικές πολιτικές, θεσμικές και οικονομικές πρωτοβουλίες της τελευταίας κυβέρνησης του Βενιζέλου (1928-1932). Η περίοδος αυτή κράτησε μέχρι τις αρχές του 1932 οπότε εκδηλώθηκε στη χώρα οι συνέπειες της μεγάλης οικονομικής κρίσης, που ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη το 1929.

Προς επίρρωση των προαναφερθέντων στην πηγή 1 επισημαίνεται ότι η μεταβίβαση του ελέγχου του νομισματικού συστήματος από την Εθνική Τράπεζα στην Τράπεζα της Ελλάδας πραγματοποιήθηκε με επιτυχία και στο τέλος του 1928 η Τράπεζα της Ελλάδος διέθετε συναλλαγματικό απόθεμα 11.308.348 αγγλικών λιρών για την κάλυψη κυκλοφορίας του νομίσματος. Το απόθεμα αυτό υπερέκαλυπτε τα όρια ασφαλείας για τη στήριξη του νομίσματος και οι προοπτικές διαγράφονταν αισιόδοξες.

Επιπλέον παρά τις αρχικές αντιδράσεις και η Εθνική Τράπεζα βρέθηκε ενισχυμένη διότι μαζί με το εκδοτικό προνόμιο μεταβίβασε στην Τράπεζα της Ελλάδας το δημόσιο χρέος και μερικά άλλα βάρη, εξασφαλίζοντας σημαντικά ανταλλάγματα, ενώ το κράτος της εξοφλούσε μέρος των οφειλών του χάρη στο δάνειο της σταθεροποίησεως. Έτσι αναδιοργανώθηκε και κατόρθωσε να αναλάβει το νέο ρόλο της ως εμπορικής Τράπεζας και να επεκταθεί στο χώρο της βιομηχανίας, άρα και για την Εθνική Τράπεζα τα αποτελέσματα ήταν θετικά.

Συμπερασματικά από το 1933 και μέχρι τις παραμονές του πολέμου ξεκίνησε ένα ρεύμα επιστροφής κεφαλαίων προς την Ελλάδα, λόγω εξαιρετικής αύξησης του δείκτη ανάπτυξης. Η νομισματική κυκλοφορία παρουσίασε αύξηση, ενώ το ίδιο συνέβη και στις τραπεζικές καταθέσεις.

ΠΗΓΗ 2

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αριθμός των προσφύγων που κατέφυγαν στην Ελλάδα τον 19^ο αιώνα δεν ήταν πολύ μεγάλος. Αντιθέτως, τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα τα κύματα των προσφύγων που έφθαναν στην Ελλάδα ήταν συχνότερα και πολυάριθμα. Αιτία ήταν οι πολεμικές συγκρούσεις και η εχθρότητα μεταξύ των κρατών της Βαλκανικής χερσονήσου, ως συνέπεια του γενικότερου ανταγωνισμού στην περιοχή. Αποκορύφωμα στην όλη κίνηση των πληθυσμών αποτέλεσε ο ξεριζωμός του Ελληνισμού της Μ.Ασίας και της Ανατολικής Θράκης το 1922.

ΤΟΥΡΚΙΑ

Πιο συγκεκριμένα μελετώντας τον πίνακα παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των προσφύγων ποροέρχονταν από την Τουρκία (90,4%). Η ελληνική παρουσία στη Μ.Ασία υπήρξε μακραίωνη, μάλιστα κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα σημειώθηκε οικονομική άνοδος και πνευματική άνθηση. Όμως η εθνική αφύπνιση των Τούρκων δηλαδή ο τουρκικός εθνικισμός συνέβαλε στην εχθρική αντιμετώπιση των μειονοτήτων, που ζούσαν στην Οθωμανική αυτοκρατορία. Στο στόχαστρο βρέθηκαν κυρίως οι Έλληνες και οι Αρμένιοι καθώς είχαν συγκεντρώσει στα χέρια τους το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανίας και του εμπορίου της χώρας. Η εκκρεμότητα επίσης στο ζήτημα της κατακύρωσης των νησιών του ανατολικού Αιγαίου στην Ελλάδα επιδείνωσε τις σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας.

Α' ΔΙΩΓΜΟΣ

Τους πρώτους μήνες του 1914 έγιναν αθρόες μεταναστεύσεις Μουσουλμάνων της Σερβίας, της Βουλγαρίας και της Ελλάδας προς τη Μ.Ασία, οι οποίες υποκινήθηκαν σε γενικές γραμμές από την τουρκική κυβέρνηση. Αυτό έδωσε το πρόσχημα στην τουρκική κυβέρνηση σε συνδυασμό με την επικείμενη είσοδο της Τουρκίας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο να εκδιώξει τους Έλληνες. Πρώτα θύματα υπήρξαν, οι Έλληνες της Ανατολικής Θράκης, οι οποίοι εκδιώχθηκαν από τις εστίες τους στις αρχές του 1914. Το Μάιο οι διωγμοί εκτάχθηκαν και στη Δυτική Μ.Ασία, με το πρόσχημα της εκκένωσης της περιοχής απέναντι από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, για στρατιωτικούς λόγους. Όλη η επιχείρηση έγινε με την καθοδήγηση των Γερμανών, συμμάχων των Τούρκων. Η εκκένωση μεθοδεύτηκε πρώτα με την ανθελληνική εκστρατεία του τουρκικού τύπου και καταπίεση των Ελλήνων για να εξαναγκαστούν σε «εκούσια» μετανάστευση. Σε πολλές περιπτώσεις διαπράχθηκαν λεηλασίες και δολοφονίες σε βάρος των Ελλήνων.

Επιπλέον μέσω των καταπιέσεων: έκτακτες επιβαρύνσεις και επιτάξεις ειδών για τις ανάγκες του πολέμου εμπόδια στις εμπορικές δραστηριότητες, μετατόπιση πληθυσμών στο εσωτερικό της Μ.Ασίας και τα ταγμάτα εργασίας προκλήθηκε κύμα φύγης προς την Ελλάδα. Στα σπίτια που εγκατέλειψαν οι

Έλληνες , οι τουρκικές αρχές εγκατέστησαν Μουσουλμάνους από Σερβία,Βουλγαρία , Αλβανία και Ελλάδα. Οι διώξεις και εκτοπίσεις του ελληνικού στοιχείου συνεχίστηκαν , με μικρότερη όμως έκταση, και κατά τα επόμενα χρόνια μέχρι το τέλος του πολέμου , το 1918 και επεκτάθηκαν σε άλλες περιοχές. (Μαρμαράς ,Πόντος κ.α) . Οι πρόσφυγες που έφθασαν στην Ελλάδα το διάστημα αυτό ανήλθαν σε πολλές χιλιάδες.

**Β'
ΔΙΩΓΜΟΣ**

Όμως πρόσφυγες από την Τουρκία (Μ.Ασία , Ανατ.Θράκη,Πόντος,Κων/Πολη) δεν ήρθαν μόνο με τον α' διωγμό του 1914 αλλά κυρίως με το β' διωγμό του 1922 που ήταν οριστικός. Ήδη πριν από τον Αύγουστο του 1922 ελληνικοί πληθυσμοί της Μ.Ασίας (Πόντου ,Κιλικίας, Καππαδοκίας)είχαν εγκαταλείψει τα σπίτια τους και είχαν καταφύγει στη Σμύρνη ή την Ελλάδα. Μετά την καταστροφή της Σμύρνης σειρά είχαν τα Βούρλα, το Αϊβαλί και τα Μοσχονήσια. Διώξεις σημειώθηκαν και στη βορειοδυτική Μ.Ασία (Προποντίδα και αλλού).

Αιχμάλωτοι στρατιώτες και ντόπιοι άνδρες 18-45 ετών συγκεντρώθηκαν σε στρατόπεδα και σχηματίστηκαν πορείες αιχμαλώτων και ομήρων προς το εσωτερικό της Μ.Ασίας.Πολλοί πέθαναν από κακουχίες και αστία.Στους κατοίκους της Ανατολικής Θράκης δόθηκε προθεσμία ενός μήνα για να εκκενώσουν την περιοχή. Με αυτόν τον τρόπο είχαν τη δυνατότητα να απάρουν μαζί τους όσων μπορούσαν να μεταφέρουν από την κινητή περιουσία τους.Οι Έλληνες της χερσονήσου της Καλλίπολης έφυγαν αργότερα. Συνολικά , το Φθινόπωρο του 1922 έφθασαν στην Ελλάδα περίπου 900.000 πρόσφυγες (ανάμεσά τους και 50.000 Αρμένιοι).Περίπου 200.000 Έλληνες έμειναν στην Καππαδοκία και γενικότερα στην Κεντρική και Νότια Μ.Ασία.

Αυτοί μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα το 1924 και το 1925 με την φροντίδα της Μικτής Επιτροπής. Ένα τμήμα των Ελλήνων του Πόντου κατέφυγε στη Ρωσία.

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ: ΛΕΒΕΝΤΗ ΜΑΡΙΑ – ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΟΡΟΣΗΜΟ
ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ**